

# GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu, și Dr. Silviu Dragomir.

## Abonamentul:

Pe un an . . . . . 20 Cor.  
Pe o jumătate de an . . . . . 10 Cor.  
Pe 3 luni . . . . . 6 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa:  
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

## Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”  
Sibiu, Strada Urezului Nr. 41.  
Apare în fiecare Duminecă.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la  
Administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte înălța oară 1 cor.  
a doua și a treia-oraș 80 fileri.

## Pace ori Războiu?

Iată două întrebări grele.

Pace ori războiu? Liniște ori zbucium? Tulburarea trezită între poame de marea vărsare de sânge pare a nu se potoli așa de ușor cum socoteam. Toți ochii și toate urechile sunt îndreptate către Paris. Putea-vor acolo trimișii neamurilor să împace pe cei învrăjbiți și să mulțumească pe cei nemulțumiți? Sau se va continua războiul până la zdrobirea pe de-a-ntregul a unuia dintre cei doi? Dela alcătuirea acestei păci atârână viitorul lumii pentru multă vreme și fericirea sau nenorocirea tuturor popoarelor.

Mai întâiu Germania nu se învoiește cu cele cerute de aliați. Nu-i vorbă aspre și grele lucruri s'au cerut. Pierde ținuturi, pierde drepturi mari, pierde bani, pierde cinstea și fala cu care îi plăcea să se mândrească. Nemții s'au înfățișat la Paris ca să-și asculte cea mai groaznică sentință, din câte au auzit vreodată. Nemulțumiți și protestând s'au întors în Germania imputerniciții lor în frunte cu Brockdorff-Rantzau, pentru-ca să ceară sfat dela adunarea țării întregi. Li s'a dat răgaz de câteva zile pentru cugetare. Dar adunarea lor dela Weimar, afară de socialiști, n'a dat slobozenie imputerniciților guvenului să iscălească contractul de pace și astfel Scheidemann, care este președintele ministrilor, și-a dat mulțămita. Germania se găsește în chipul acesta în fața unor noi tulburări. Din afară o amenință armatele aliate, cari stau gata să treacă Rinul și să o silească a iscăli cele cerute, iar pe de altă parte înlăuntru e fierbere și clocot. Peste câteva zile vom ști ce se va întâmpla. Pace ori războiu? Germania va trebui acum, în fața întrebării ce i s'a pus, să rostească cuvântul ei din urmă.

Dar cum stăm noi Români? mă vor întreba cu drept cuvânt cetitorii.

Stau așa și-așa! Mare zbucium a cuprins din nou sufletele noastre. Fără spaimă și bărbătește trebuie să primim însă întâmplările în față, ori cum ar veni. Se vede că se adeverește și la Paris vorba Românului: frate nefrate, brânza-i pe bani. Imputerniciții popoarelor mari, cari au să

hotărescă asupra celor mici, se vede că nu judecă așa precum am pofți și socoti noi, că ar fi cu dreptate. Mai întâiu voiesc să ne împartă Bănatul. Să ne taie din el o bucată de loc și s'o deie sârbilor. Apoi ne-au mai cioplit ceva și din hotarele dinspre Ungaria statorite pentru alcătuirea României-mari, când cu intrarea fraților noștri de peste Carpați în războiu. Și-acum la urmă zic că în cât privește Basarabia, soarta ei să fie hotărâtă pe deplin, abia după ce-i va reuși generalului rus Colceag să biruiască pe bolșevici și să întemeieze din nou urgisita de împărăție muscălească. Atunci, zice Colceag, să se întrunească sfatul țării, și acela să judece apoi atât asupra viitorului Basarabiei, cât și asupra celorlalte țări cari s'au deslipit de Rusia, afară de Polonia, căreia Colceag îi recunoaște independența. Și aliați par a se învoi la aceasta.

Așa stau lucrurile la Paris.

În vederea unor hotărâri pe cari va trebui să le ia acum guvernul român, a fost chemat la București ministrul I. Brătianu să raporteze și să i se deie sfaturi și porunci, cum să grăiască la Paris. Era să sosească în zilele trecute, precum să vede însă neiscălirea păcii de către germani, a făcut să-și mai amâne e lătoriu la București. Nemulțumita este și Italia și Ceho-Slovacia de felul cum sunt judecate la Paris de către puterile aliate. Astfel ministrul italian Orlando, care voia se facă unele îngăduințe pe seama sârbilor, a fost silit de parlament să-și dea mulțămita.

Ce putem deci învăța din toate acestea? Este o vorbă înțeleaptă care zice: ajută-ți și Dumnezeu îți va ajuta. Și cum ne putem ajuta altfel mai bine, decât păstrând ordinea, ascultând de poruncile stăpânirii noastre și fiind gata să aducem orice jertfă pentru biruința dreptății noastre? Să arătăm celor dela Paris că suntem tari și nu ne speriem de poftele lor. Numai cei tari au dreptul la viață! Iar țaria ni-o putem câștiga prin ordine și ascultare de conducători. Acum ori nici-odată, zice cântecul. Să fim cu toții ca un zid și ca un singur om în jurul conducătorilor.

Astfel vom birui la Paris și vom destrăma norii ce s'au așezat peste soarele viitorului nostru.

Să fim una!

## Regina Maria.

Poetul H. Lavedan scrie în marea revistă franceză „L'illustration” următoarele despre Regina noastră Maria cu prilejul vizitei ei în Franța:

„Majestatea! Lucru greu și de temut, dar în acelaș timp atât de strălucit și de trainic, încât foarte adeseori singură ține pe regi. Și dimpotrivă puțini sunt atât de zdaveni și de tari ca să o poarte. Regina României pare a fi deopotrivă cu ea. În zadar vrea să o uite, căci majestatea nu o părăsește niciodată, locuiește întrânsa cu măreție. I se sălășluiește în trăsăturile feței, îi încunjură de măreție statura, îi alcătuiește mersul și îi stăpânește nemiscarea.

Dar ceea-ce-i dă valoarea adevărată este farmecul și grația neprefăcută ce o luminează și rămâne pururea trează. Regina României n'a avut decât să se arate spre a-și asigura la noi cucerirea tuturor inimilor franceze, ce le câștigase maidinainte renumele bravurei și generozității ei, a cărei veste a sosit la noi înaintea ei.

Este cunoscut simțământul ei hotărâtor de înflăcărată prietenă a Franței, care s'a arătat dela începutul războiului, când se silea, chiar cu prețul de a se înjosi pentru cauza noastră, ca să răpească cu sine nu frumosul său popor totatât de înflăcărat ca și dânsa, ci un guvern nehotărît și tulburat de temeri foarte îndreptățite. Se știe partea ce-a avut-o în marea hotărâre care a aruncat în partea noastră România fericită și mândră de a putea în sfârșit alerga acolo unde o chiamă și dragostea și onoarea. Se știe vitejia ce a dovedit-o în lupta îngrozitoare și uriașă, atunci când mai întâi părăsirea, apoi prăbușirea Rusiei îi da pradă țara aproape fără apărarea barbariei năvălirilor; sunt cunoscute bine minunile de suferințe trupește și de măreție morală, pe cari regina, mama, femeia, războinica și sora de caritate, suverana neobosită, toate aceste într-o singură minunată persoană, le-a săvârșit luni dearândul cu o putere supraomenească de gingășie și care au făcut-o în acelaș timp Dumnezeuul poporului său.

Dar se știe oare, că în toată durata ocupațiunei nemțești, cele trei steaguri, român, francez și englez, la porunca reginei,



pe care n'au cutezat să o calce dușmanul, au falfăit cu fală din ferestrele palatului său din Iași? Și că în ziua, când a fost impusă iscălirea tratatului păcii de București, care punând capăt luptelor, nu putea pune opreliște simțămintelor, s'a văzut la București, eșind din spitalul, unde regina era soră de caritate, toți răniții purtați pe paturi, și cari au făcut încet ocolul orașului însoțiți de suverană și de doamnele din societatea înaltă, toate în costumul Crucii-Roșii, spre a face și mai simțită această protestare a patriotismului și a durerii?

Și câte alte fapte pătrunzătoare nu se pot spune despre regina Maria, pe cari istoria le va însemna cu respect! Și acum iată o printre noi, se pare, ca într-o nesfârșită sărbătoare. Nu-i ajunge a se jertfi. Se împărțește, fără încetare, la prânzuri, la ceaiuri, la concerte, la serate, la mese de gală, la teatre, la muzei și la toate primile oficiale ori intime, pe care se milostivește a le onora și lumina cu prezența sa. Dar atâta nu e totul: în urma darului său minunat de a putea fi în mai multe locuri în același timp, e văzută în aceleași zile la parastasele pentru odihna sufletelor celor morți, la spitale printre paturi și printre morminte, alergând pe câmpul luptelor, ca să vadă la Reims ruine asemănătoare cu cele ce le-a lăsat acasă la dânsa.

Și ca să venim acum unde voiam... pentru ce face toate aceste? Pentru ce este aici între noi supunându-se tuturor dorințelor francezilor cu o bunătate neîntrecută? Pentru ea? Nu. Pentru noi? Da, fără îndoială puțin și pentru noi, dar înainte de toate pentru țara sa, pentru România sfârșită, hulită, plânsă, pe care o întrupează o încarnează, care se înfățișează în ea și care a trimis-o în Franța, la Paris, spre a afla aci, în dorințele sale dureroase de drept, sprijinul credincios pe care l-a meritat nenorocirea unui mare popor prin jertfele ce și le-a luat asuprași.

Iată înțelesul adevărat al tuturor acestor vizite așa de voinicește încuviințate, iată grijile ascunse sub surisul de neînvins. Iată

înțelepciunea inimii și a voinței, iată înțelepciunea politică și de simțăminte a acelei stăruințe zilnice, a acestei străluciri stăruitoare susținute cu atâta nobleță. Regina vorbește, ca să vorbim și noi pentru ea. Ea ascultă, ca să fie ascultată. Ea împlinește pe deplin chemarea mântuitoare ce a primit-o dela poporul său către societatea franceză. Să reușească în greutățile cauzei sale sfinte alături de silințele lui Brătianu și Antonescu! Aceasta e dorința sinceră a Franței și a Parisului, care vor păstra despre trecerea sa foarte scurtă și triumfătoare, nu numai o amintire fermecătoare și emoționantă, ci totodată adâncă și trainică...

## Poeții neamului: Alexandri și Eminescu.

În zilele acestea s'au împlinit o sută de ani dela nașterea marelui poet Vasile Alexandri și treizeci de ani dela moartea lui Eminescu. Nu putem trece cu vederea prilejul acesta fără de a spune câteva cuvinte de recunoștință la adresa acelora, cari prin scrisul și marele lor dar ce li l-a hărăzit pronia cerească, au adăugat atâtea petri de temelie la clădirea măreață a culturii românești. Numele lui V. Alecsandri este în deobște cunoscut. Moldovean de naștere dela Mircești, din tinerețe a cutrierat munții patriei sale, adunând cel dintâiu acea minunată comoară de poezii populare din gura ciobanilor și lăutarilor, pentru ca să nu lase pradă pierzării aceea ce sufletul neamului nostru a știut alcătui mai frumos. De atunci și până la adânci bătrânețe poetul V. Alecsandri n'a încetat o singură clipă să lălmăiască în versuri de o mare frumusețe, ce-a simțit inima sa de român și să laude ca nimeni altul vitejia ostașului român, care a câștigat pe seama regatului român, în luptă cu turcii la anul 1877/88, neatarnarea. Alexandri a fost poetul acela fericit, care și-a văzut visul cu ochii și ce-a dorit în tinerețele lui s'a îm-

plinit în clipa când pletele cărunte și împodobeau fruntea. Poeziile lui le știu pe de a rostul chiar și pieșele de teatru ce le-a scris, au fost adese-ori jucate și de țărani și țărancele noastre pe sate, în serile lungi de iarnă. Astăzi, când se împlinesc 100 de ani dela nașterea sa, mulțumim sfatului dumnezeesc adânc în înțelepciunea sa, care ni l-a trimis atunci când am avut mai mare lipsă de dânsul și 'n fața amintirii lui ne descoperim capetele cu evlavie și recunoștință...

Totasesemenea cu jale trebuie să ne aducem aminte și de M. Eminescu, care prea tânăr ne-a părăsit, trecând la cele vecinice. El este dacă nu cel mai mare poet al neamului, de bună seamă unul dintre cei mai mari. Toată viața a dorit și a visat înfăptuirea României-mari, pe care a prorocit că se va întâmpla la anul 1921. Iată visul lui împlinit. Pentru munca și prețul mare al lucrărilor sale, rugăm pe bunul Dumnezeu să-l odihnească acolo, unde cei mari și dăruți de El, au dreptul la odihnă. În veci pomenirea lui.

## Impotriva celorce răspândesc știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca vrednici de pedeapsă:

a) acei cari, fără rea credință, prin locuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, răspândi ori tâlmăci în orice chip știri, fie adevărate, fie din gând, sau păreri cu privire la operațiunile de războiu, situația și aflarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

Acesta faptă se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a se spiona, sau trada, să aplică pedepsele provăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu. 1—5

## FOIȘOARĂ

### Primirea Regelui și Reginei în Ardeal. La Câmpeni.

În inima munților la Câmpeni.

Automobilele regale împreună cu cei ce însoțeau pe suverani se opresc la capul orașului în uralele și chiotele de bucurie ale mulțimii. Sunt țărani spătoși și zdrene femei cu fețele rumene, cu ochii pătrunzător și scilpitori. E ceva de străjnicie, ceva puternic, robust și mândru în privirile acestea ale Moațelor, cari au dat neamului nostru acele figuri dârze de răsvrățiți cari au fost Horia, Cloșcă și Crișan. S'au pogorât din munți, în straie de sărbătoare, aceste șiruri neîntrerupte de ciobănițe, ce-au visat pe culmi, spunându și dorurile lor numai tulnicelor uriașe și stelelor aprinse pe bolțile mari cerești în nopțile de primăvară. E atâta veselie, atâta evlavie, atâta zăbucium în acești ochi ce privesc fermecați asupra crălesei, în aceste scurte cuvinte de mirare și iubire, în această ținută neșovăitoare și plină de demnitate. Urmează apoi o clipă, foarte scurtă, când lumea încremenește îngrădătită în preajma desrobotitorilor ce-au

venit să-și cunoască supușii și uluiți de fulgerătoarea frumusețe a reginei și de prietenia cu care și agrăește surorile ei și copilele ei, moșnegii deopotrivă ca și pe cei tineri, moșii rămân pierduți, înălăcrimați, cu cuvintele de adorare și însuflețire împietrite pe buze. După ce regina a trecut, și s'a pierdut printre mulțimea ce nu vrea să mai contenească, izbucnesc abia ca o năvală de ape infuriate nesfârșitele strigăte de bucurie și de biruință:

— Trăiască împăratul și împărăteasa! Am simțit o adevărată plăcere să ascult felul cum țărănimea își tâlcuia cugetele și simțămintele despre suverani. O femeie, adăugă, oftând:

— Ce cuvioasă este!

Iar alta:

— Aceasta-i sânge de-al nostru...

A treia:

Ce frumos e îmbrăcată. Taman ca noi!

Câtă iubire, câtă alipire, câtă supunere se desprindea din aceste cuvinte rostite cu atâta duioșie și neprefăcatorie, de erau în stare să te miște până la lacrimi...

Pe dealurile investmântate cu brădet din jurul Câmpenilor, piulițele prinseră a da puternic glas de bucurie cu prilejul intrării suveranilor în mijlocul orașului. La poarta locuinții prefectului Dr. Zosim Chirtop, unde avea să fie sălașul, așteptau șase moațe cu tulnice frumos încrustate, cari începură să sune. Era cântecul libertății pogorât din munți, era glasul altor vre-

muri de răzmiriște, care a chemat odinioară pe voinicii lui Horia la sfat și la luptă împotriva asupritoarei nobilimi ungurești. Un fel de strigăt de alarmă mareț și fioros, cum numai acești munți ce adăpostesc cu pietate umbra lui Avram Iancu, îl pot scoate din piepturile lor. A fost poate intrarea cea mai triumfală și mai plină de înțeles din câte li s'a putut pregăti suveranilor noștri.

După masa, care s'a servit din partea prefecturii, în fața locuinței dlui Chirtop s'a încins hora. La început strimă și neînsemnată, și-apoi tot mai largă, mai plină, mai însuflețită. Și'n jocul acesta național, care este tâlmăcirea deopotrivă a durerilor și bucuriilor viitoare ale sufletului românesc, se prindeau la un loc, tăindu-și drum prin mulțime, miniștri, generali, aghiotanți regali și Moți și Moațe fără deosebire, într-o izbucnire de veselie nepotolită, intimă și plină de sinceritate. Și-atunci, într'un moment dat, fără să creadă nimeni și pe neașteptate, în mijlocul horei furtunoase se ivi de-odată regele și regina și desfăcând șirul celor ce săltau în jurul lăutarilor, prinseră să joace în chiotele de bucurie ale țărânelor și'n bubuitul pătimaș și răsunător al piulițelor de pe dealuri...

A fost clipa cea mai frumoasă din cursul întregii călătorii.

I. Broșu.



## Luptele cu Ungurii.

Gazeta franceză „Le Petit Parisien” ocupându-se de luptele noastre împotriva Ungurilor, dă următoarele amănunte:

Țintele satorite de generalul Mărdărescu armatei române, au fost atinse de la începutul lunii Mai. Astfel războiul era sfârșit între România și Ungaria, de vreme ce Românii ajunseră la Tisa.

Armata română făcuse și legătura cu ceho-slovaci la Tokay și Csap, alcătuind astfel deplina încercuire a Ungariei comuniste. Tokay cu insemnatul său cap de pod fusese lăsat în mâna ceho-slovacilor, dar aceștia l-au pierdut.

Armata română n'a păstrat de cât un cap de pod pentru apărare la Solnoc, unde n'a vrut să intre cu toate rugămintile populației.

Ungurii încurajați de această oprire neașteptată a dușmanilor lor, încearcă din când în când lovituri pe Tisa.

Uneori încercările iau înfățișarea unor puternice lupte. Am avut de arătat chiar o luptă serioasă.

Comisarii lui Bela Kuhn au grupat 4 regimente, 101 și 103 de infanterie, 25 și 28 de vânători, — adică 7000 de oameni, cărora li s'au împărțit 16 milioane de coroane. Apoi, făgăduindu-se fiecărui soldat 2000 de coroane în caz de reușită, s'au împărțit mitraliere și asaltul a început.

Soldatii români, deși mai puțini în număr în acel moment au dat dovadă de mult curaj și au respins atacul.

Ungurii au lăsat 18000 de morți pe teren.

## O hotărâre laudabilă.

Prefectul județului Albei de jos Dr. Ioan Pop a poruncit prin ordinațiune ca toate cărciumele să se închidă începând de Sâmbătă seara până Luni dimineața precum și în zilele de sărbători.

Această dispozițiune laudabilă pentru poporul nostru este de-o netăgăduită însemnătate din punct de vedere religios-cultural și social. În cele următoare voesc numai să amintesc, că și sub regimul ungar s'au luat asemenea dispozițiuni, dar nu s'a pus mult preț pe acelea și nu s'au executat ordinațiunile date.

Întăiu au fost finanții aceia cari treceau cu vederea călcarea dispozițiunilor din partea cărciumarilor, în urmă administrația începând dela primarul satului până la subprefect toți s'au făcut vinovați de nerespectarea ordinațiunei aprobate și edate de congregația comitatului. Resultatul acela a fost că după o jumătate an toate cărciumele sau redeschis fără ca ordinațiunea să fi fost retrasă.

Facem deci constatarea că orice lege sau dispozițiune numai atunci poate aduce roade binefăcătoare pentru țară și popor dacă atât stăpânitorii cât și cei stăpâniți o vor ține și respecta cu sfințenie.

Poporul nostru trebuie să începă o nouă viață care să tindă la înaintare în cultură și bunăstare.

Trebuie să arătăm dușmanilor noștri, că neamul românesc e un popor viguros, sănătos trupest, și care să poate lăsa de viții și slăbiciuni, cari îl fac numai incapabil de muncă.

Mai presus de toate să tindem într'acolo ca să scoatem la iveală toate calitățile sufletului cari stau ascunse în multe ființe omenești.

Să căutăm a alunga din sânul nostru pe dușmanii interni, cari sunt viciile și patimile și să întărim cetatea neamului astfel, ca atacul dușmanilor noștri externi să se prăbușească de pepturile oțelite ale oștenilor noștri. „Să fim înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii” ne zice marele dascăl al lumii.

În aceste vremuri însemnate să căutăm cu toții a aduna cât mai mult capital de rezervă fie în cultură, fie în energie, fie în materie brută ca să putem pune temelie trainică viitorului imperiu românesc. Asemenea dispozițiuni ca și aceasta cu închi-

derea birturilor în dumineci și sărbători, fie deci primită cu ascultare din partea tuturor, iar nerespectarea legii să fie aspru pedepsită căci altfel dispoziția rămâne numai pe hârtie.

Fiecare cărciumar sau interesat să fie în clar cu acea împrejurare că întâi de toate este o ființă supremă, Dzeu, căruia trebuie să-i aducem laude în cântări și psalmi cu deosebire în dumineci și sărbători. Să cinstim deci aceste zile așa cum să cuvine creștinilor adevărați, ocolind birturile. În Dumineci și sărbători să ne adăpăm cu beutură duhovnicească, să venerăm pe Dzeu ascultând și lucrând întru dreptate poruncile lui.

De vom urma așa, bine ne va umbla și multe rele nu vor mai fi între oameni și atunci ne vom putea numi adevărați fii luminați ai Tatălui ceresc.

Preot I. Crăciun.

## Un dar de două miliarde.

Se știe că una din țările mici, care nu și-a ascuns nemulțumirea pentru felul în care conferința păcii a hotărât chestiunea reparațiilor și a despăgubirilor, a fost Belgia, zdrobită și călcată în picioare de dușman...

Belgia s'a simțit nedreptățită.

Se pare că tocmai pentru a risipi această nemulțumire, Statele Unite au făcut un lucru unic în istorie și în legăturile finanțare dintre popoare.

Ziarul „l'Etoile Belge” publică convorbirea pe care o avu-o cu d. Hoover, ministrul american al aprovizionării în Belgia.

Iată partea principală din care reiese, că Belgia a primit din partea Statelor-Unite frumosul dar de 2 miliarde:

„Belgia a primit în afacerea reparațiilor un drept de înaintașe. Și nu e păcat de a spune că este rezultatul unei mari iubiri de oameni americană. Cu toate că Statele Unite nu figurează printre națiunile cari au garantat neutralitatea belgiană, această țară a primit de belgiei același obligațiuni ca și ceilalți aliați. E o dovadă a sincerității prieteniei noastre.

„Deoarece banii sunt singurul chip de restaurare a țării, poate că e îngăduit să spun, că la data armistițiului Statele Unite dăduseră Belgiei 350 milioane de dolari. Acuma, dispărem ca creditori, și datoria e plătită. „Avem în fața noastră” a continuat ministrul american, „un debitor care nu-și poate plăti datoria. Creditorii trebuie să fie plătiți, prin urmare, în proporție cu daunele pe cari le-au suferit.”

Apoi ministrul american a declarat că Belgia n'are prieten mai bun decât pe președintele Wilson. În câteva dați sarcina comisiunei de a aproviziona nu ar fi putut fi adusă la îndeplinire, fără ajutorul personal al președintelui Wilson.

În momentul armistițiului, Statele-Unite trimiseseră în Belgia alimente în valoare de 2 milioane de dolari.

Iată un lucru minunat. Dar oare țara noastră n'a suferit și ea tot asemenea pagube ca și Belgia? Pentru ce nu se găsește un ajutor și pe seama noastră? Ajutoare s'ar găsi, numai să fie oameni pricepuți, cari să priceapă cum să-l ceară. Cere și ți se va da bate și ți se va deschide, zice scriptura. Oare oamenii noștri dela Paris au bătut și au cerut destul? Aceasta vom vede-o la urmă.

## Două porunci de mare folos.

Începând cu ziua de 20 Mai pe teritoriul județelor Brașov, Treiscaune, Ciuc, Murăș-Turda, Cluj, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobâca, Odorhei, Târnava-mică, Târnava-mare, Făgăraș, Sibiu, Alba-de-jos, Turda-Arieș și Hunedoara nu se mai poate recivira. Numai vama morilor nu se va putea vinde în piață, ci va trebui dată în preț maximal primăriilor orașelor și satelor, pentru ca să se poată apoi vinde sărăcimei. Comerțul în mare este însă oprit, așadară nu se poate face speculă. Bucatele nu se

pot duce afară din țară. Pe calea ferată ori cine poate să ducă bucate până la 80 chilogramme, dela 80 în sus trebuie permis. Pentru transportarea pe osie nu trebuie nici un permis.

Pedeapsa pentru cei ce nu se vor supune acestei legi este până la 200.000 cor. în bani și până la 6 luni închisoare.

\* \* \*

Tot așa de îmbucurătoare este și a doua ordonanță, pentru că de acum se îngăduie să se vândă liber și mărfurile. Numai fierul, chibritele (lemnusele), hârtia, piatra vântată, soda, lemnele de lucru și o parte din talpă, piele și postav nu se poate vinde liber, fiindcă de acestea are lipsă și armata. Dară tot ce rămâne necumpărat de armată se poate vinde.

Nu-i îngăduit ca comercianții să vândă mărfurile cu prețuri prea ridicate, ci să aibă un câștig cinsit de cel mult 30 la sută.

Pedeapsele sunt până la 100.000 cor. în bani și până la 6 luni închisoare.

Publicul este rugat, ca să arete toate cazurile de nesupunere primăriei, poliției ori jandarmăriei și anume ori de câte ori s'ar ascunde mărfuri, s'ar face prețuri prea mari și s'ar trece mărfuri peste graniță fără permis. Cei ce vor arăta-o aceasta vor căpăta jumătate din prețul mărfurilor confiscate.

## Cântec.

Mă țigane, mă tu crezi  
Că eu n'am în pungă bani?  
Hai la cap și-mi trage-o doină,  
Dare-ar focu'ntre țigani!

Căci mări neică drept să-ți spui,  
Am un dor aprins în piept  
Și de două zile'n capăt  
Stau așa și plâng deștept.

Mândra poate nici n'o ști  
Că mă zbat din loc în loc,  
Că mi e inima cernită  
De atâtea nenoroc.

Zi-mi țigane că-ți plătesc,  
Vreau să beau, să cânt, să plâng,  
Căci mâni plec la cătănie:  
Mă, ce-mi stai așa nătâng?

Iustin Ilieșiu.

## RĂVAȘUL SĂPTĂMÂNII

Sibiu 29 Ianie 1919.

Basarabenii pentru Banat. Adunări naționale împotriva sfâșierii Banatului au avut loc zilele trecute în Basarabia foarte numeroase. La Orhei, Nemțești și Sorocea peste 3000 persoane au iscalit mișcarea afară de Chișineu (partidul țărănesc, universitatea populară și centru studențesc), Bălți, Cahul Nisporeni și Băncești. În Tururino colonia germană a organizat serbări și un mare banchet în onoarea Reg. 6

Stampilarea bancnotelor de coroane, a început în 10 Iunie 1919 și durează până în 10 Iulie 1919. După terminul acesta sânt valabile pentru circulație numai bancnotele stampilate în înțelesul ordonanței Consiliului Dirigent, resortul finanțelor. Bancnotele de 1 și 2 coroane nu se stampilează, ele trebuie numai declarate. Taxa de stampilare este 1 la sută, adică:

|                    |              |           |
|--------------------|--------------|-----------|
| Pentru un bilet de | 10 cor.      | 10 fileri |
| " " " "            | 20 " 20 "    |           |
| " " " "            | 50 " 50 "    |           |
| " " " "            | 100 " 1 cor. |           |
| " " " "            | 1000 " 10 "  |           |

O veste mincinoasă. Cu privire la retragerea dlui Iuliu Maniu din viața politică, Agenția Dacia din Sibiu ne comunică următoarele: Știrea răspândită despre retragerea din viața politică a dlui Iuliu Maniu, deodată cu desfacerea consiliului dirigent român, este neîntemeiată. Dl Iuliu Maniu, de care neamul românesc are atâtea nevoie acum și în viitor, nu are de gând a se retrage deocamdată din viața politică.



Recolta din anul acesta M. S. Regele a iscălit decretul prin care întreaga recoltă de grâu, secară, orz, orzoaică, ovăs și porumb, precum și producțiunea rezultată după recoltare, se declară că nu este îngăduit să fie vândută și trebuie să rămână deocamdată în mâinile producătorilor mari și mici, cum și ale deținătorilor sub orice formă.

**Congresul (adunarea) comercianților români** În zilele 12 și 13 Iulie a. c. în palatul Muzeului Asociațiunii din Sibiu, va avea loc Congresul comercianților români. Scopul congresului e: 1. Câștigarea informațiilor asupra stării comerțului în diferitele ținuturi. 2. Înființarea unei „Asociațiuni a comercianților români”. 3. Desbaterea măsurilor ce sunt de luat pentru apărarea comerțului național român. 5. Căutarea măsurilor de a intra în legături cu străinătatea. 5. Bunăînțelegere a intereselor patronilor cu ale personalului comercial.

**Favor de călătorie pe linia ferată.** Direcția C. F. R. a dat pe seama tuturor membrilor corpului didactic de la toate școlile cu drept de publicitate, de toate gradele și felurile precum și pentru membrii familiilor lor și pensioniștilor favorul de a călători pe linia ferată cu bilet de jumătate al clasei mai de jos pe clasa mai înaltă. De acest favor se împărtășesc și cateheții și preoții, cari propun anumite studii la vre-o școală. Petițiile împreună cu fotografia și taxa de 5 cor. + 1 cor. timbru (cei ce au carnet vechiu anecsează 4 cor. + 1 cor. timbru) le va primi revizoratul școlar, și le va așterne deadreptul direcției centrale a C. F. R. în Sibiu.

**Pentru morari.** Morarii din Transilvania și Bucovina sun rugați să-și trimeată cât de repede adresa, împreună cu o însemnare despre puterea de producțiune a morilor lor la Sindicatul Morarilor în București Palatul Camerei de Comerț. Aceasta în vederea unor regulări în folosul tuturor morarilor din țară.

**Cine știe ceva?** Apa Murășului a aruncat la țărături în 7 Aprilie a. c. cadavrul unui om, a cărui nume nu s'a putut constata și care după părerea medicilor a stat în apă 4—5 luni, în mare parte era și descompus, încât nici chiar o tăiere nu ar fi mai putut arăta nici un fel de stricăciune. Cadavrul e de genul bărbătesc, 165 cm. lung, etatea între 25—30 ani, pe trup erau resturile unei bluze de culoare verde, sură, de un croiu rusesc, părul a fost castaniu. Dacă oarecine ar putea să spună ceva asupra acelui om și asupra împrejurării, cum s'a înecat, să comunice datele, cari le știe.

**Progresele aviației în Anglia.** În Anglita meseria zburatului face progrese uimitoare. Nu numai transportul materialului de poștă se face regulat și punctuos ci și transportul de pasageri, început de mai multe luni se continue și azi cu mare reușită. În sărbătorile Rusaliilor au călătorit cu aeroplane peste 1000 de persoane fără a se întâmpla nici o singură nenorocire. În urma întreprinderilor reușite din ultimul timp se vorbește acum din ce în ce mai mult de formarea unei legături între Anglia și Colonii pe calea aviației. Vechiul plan de sbor Londra—Bombay e speranță că se va realiza în viitorul apropiat.

**Nebunia bolșevicilor.** Pe lângă alte nebunii fără margini, bolșevici au făcut una nemai auzită. În timpul din urmă ei au dat un ordin oprind predarea cursurilor de religie în școlile din Ucraina, înlocuindu-le prin cursuri despre poruncile bolșevice. Bisericele și sinagoge ovreești au fost prefăcute în ceainării sau școli de învățătură fără de lege bolșevică.

## MAI NOU.

### Generalul Franchet d'Esperey în Sibiu.

Marti în 24 Iunie a trecut prin Sibiu marele general francez Franchet d'Esperey, venind dela București. A fost întâmpinat de membri Consiliul Dirigent, de reprezentanții armatei și numărul public. Domnul I. Maniu l'a bineventat în numele Ardealului. Generalul răspunzând, a spus că cinstește pe Români și dela Belgrad, unde s'a hotărât armistițiul cu ungurii, i-a făcut pe aceștia luători de seamă că nu mai au nici un drept asupra Românilor. Aduce apoi laudă generalului Mărdărescu ale cărui armate biruitoare sunt astăzi la Tisa. Armata franceză așteaptă la Seghedin ca alături de Români să pornească spre Budapesta. Încheie apoi, zicând că Ardealul i a plăcut deosebit de mult cu oamenii lui harnici și buni și strigă trăiască România-Mare una și nedespărțită în veci.

La orele 10<sup>1/2</sup> a. m. generalul a plecat mai departe spre Arad.

### Ungurii încearcă să treacă Tisa.

— Comunicat oficial din 21 Iunie 1919. —

Frontul de Ost (ruses): Bunde bolșevice au încercat zilnic să treacă Nistrul. Parte au fost nimicite, iar parte asvârlite înapoi cu pierderi. Zilnic bombardament de artilerie și schimb de armă pe tot frontul.

Frontul de Vest (unguresc): Repetate încercări de trecere ale înamicului peste Tisa-Röf. Szentes, Tisa-Lojk, Szolnok, Tisa Boc, Czibakhaza, Földvár, și Csongrad au fost respinse. La 19 Iunie s'au predat trupelor noastre: 1 Loc. col. comdt. Reg. 15 Inf. dela Csongrad, împreună cu 20 ofițeri 1 preot și 1 soldat. Pierderi: aviatorii locot. Hurmuzescu și sublocot. Bucur au căzut cu aparatul în liniile inamice. Aparatul a fost nimicit din cauza căderii, iar aviatorii au murit. Înamicul comunică că au fost înțelegători cu un român și un român. Marele Cartier General.

### Sfătuirile dintre unguri și ceho-slovaci.

Praga. — Trupele maghiare atacă fără încetare armatele cehoslovace. Din Praga se vestește că Bela Kuhn a trimis la 17 Iunie o telegramă președintelui Masarik declarând în aceasta, că pe urma îndrumărilor lui Clemenceau a ordonat trupelor maghiare să înceteze ori ce atacuri. Bela Kuhn roagă pe Masarik să trimită împuterniciți la comanda generală maghiară sau în alt loc să se sfănuască asupra punctelor de granițe, ca astfel să fie înconjurată vărsările de sânge. Masarik a răspuns arătând voința de a pune capăt vărsărilor de sânge, îndată ce trupele maghiare vor îndeplini condițiunile hotărâte de Alai.

### Generalul Berthelot nu ni-a uitat.

Cu prilejul vizitei profesorilor francezi la noi în Ardeal rectorul adevărat mai marele universității din Paris, d. Poincaré, a spus între altele, răspunzând la o cuvântare de laudă ce i s'a ținut următoarele: „Generalul Berthelot mi-a spus că are amintiri neuitate din Transilvania și că dorința dânsului este, când se va retrage din armată, să vină aici, să și facă o casă ca la d-voastră, în care să și trăiască bătrânețea”. (Aplauze nesfârșite).

### Cine știe

178 2—3

ceva despre Vasile Cocan născut în 1895 în Kștelec, plasa Șarmașul Mare, fost caporal la reg. 62, comp. 11. Și-a pierdut urma la Luck în jumătatea primă a lunii Octomvrie 1915. Să înștiințeze lui Todor Cocan măiestru, Cistelec u. p. Băld Kolozs m.

### Un băiat

cu școală românească se primește ca elev la tipografia „Carpații” a „Gazetei Poporului”, strada Ureului Nr. 41.

## Morarii

din Transilvania, Bucovina și Ardeal sunt rugați să și trimeată de urgență adresa cu puterea de producțiune la Sindicatul morarilor în București. Palatul Camerei de comerț. Aceasta în vederea unor aranjamente în folosul tuturor morarilor din țară. Duminecă 15 Iunie mare întrunire al tuturor morarilor din țară.

183 1—1

## Anunț.

Aduc la cunoștință cum că mi-am deschis în Orăștie un atelier de compactorie executând tot felul de lucruri de compactorie și galanterie de brânze pe lângă prețuri modeste. Tot odată rog sprijinul binevoitorilor noștri români din loc și jur cu stimă: Valeriu Simion, măiestru compactor Orăștie.

182 1—2

## ANUNȚ

O vestită cărturăreasă venită dela țară. Locuște în strada Rideli: Durchbruch Nr. 2. În dosul gării.

172 1—1

## ANUNȚ.

O domnișoară dorește angajamentul la un atelier de croitorie sau locuințe private. Adresa la administrația ziarului.

171 1—1

### Cinematograful orașului Sibiu.

Directoară: d-na H. Scholtess. Dă reprezentații zilnic la orele 9 seara. Dumineca două reprezentații una la 6<sup>1/2</sup> și cealaltă la 9.

1—10

### Cinematograful „Apollo” în Gesellschaftshaus.

Directoară: d-na Toth. Dă reprezentații zilnic la orele 9 seara. Dumineca două reprezentații: una la 6<sup>1/2</sup> și cealaltă la orele 9. Programul pe zilele următoare este acesta: 1—2 Iulie Parsifal dramă în 4 acte film foarte frumos italianesc. 3—4 Iulie Sfânta Scriptură dramă în 5 acte.

## Anunțuri și reclame

se primesc la administrația „Gazetei Poporului”